

bijlage 4 : resultaten onderzoek naar contra legem in de invordering

Bijgevoegd overzicht is ingedeeld naar drie vragen:

1. bestaan er vormen van generiek oninbaar lijden die afwijken van de Leidraad Invordering;
2. bestaan er vormen van oninbaar lijden in verband met agressief gedrag of het behoren tot een fiscale vrijplaats, die afwijken van de Leidraad Invordering;
3. worden om andere redenen belastingschulden niet voldaan, maar kwijtgescholden, oninbaar geleden of om invorderingsredenen verminderd, terwijl de Leidraad Invordering dat niet toestaat.

Achter de gemelde casus treft u een tweede rubricering aan:

- a. de situatie heeft zich in een enkel geval, of in enkele gevallen voorgedaan;
- b. de situatie heeft zich voorgedaan op een bepaald kantoor of in een bepaalde regio;
- c. de situatie heeft zich voorgedaan in meer regio's;
- d. de situatie heeft zich voorgedaan als een min of meer landelijke praktijk; beleidsbesluiten behoren altijd tot deze rubriek.

Met betrekking tot de belastingderving die gemeoid is geweest met *generiek oninbaar lijden*, wordt ingeschat dat over de afgelopen vijf jaar ongeveer € 20 miljoen ten onrechte generiek oninbaar is geleden. De belastingderving is uiteindelijk veel geringer, omdat bij een individuele voortgezette invordering zo'n 75% oninbaar zou zijn gebleken. De feitelijke derving over de afgelopen vijf jaar zou dan circa € 5 miljoen bedragen.

In de overzichten komt het begrip 'schunal'(schuldig nalatig) voor. Ik licht dat toe. Personen die de hen opgelegde aanslag premies volksverzekeringen (onderdeel van de aanslag inkomensheffing) niet betalen, kunnen door de SVB schuldig nalatig worden verklaard. Het gevolg van zo'n verklaring is dat deze personen te zijner tijd worden gekort op de AOW-uitkering.

Het behoort tot de taak van de Belastingdienst de SVB te informeren over gevallen waarin niet is betaald, zonder dat sprake is van overmacht aan de kant van de schuldenaar. In het proces van de Belastingdienst valt de informatieverstrekking aan de SVB gelijk met de beslissing om in de oninbaarheid van de aanslag te berusten: het oninbaar lijden. Bij een aantal kantoren werd deze informatieverstrekking niet volledig nageleefd. In overleg met de SVB en het ministerie van SZW is in 2003 het project 'schunal' gestart om de gebreken op te heffen.

CATEGORIE 1: GENERIEK ONINBAAR LIJDEN

Omschrijving	Frequentie
Op een kantoor werden aanslagen ten name van woonwagewoners oninbaar geleden.	landelijke praktijk
Aanslagen onder €50 worden generiek oninbaar geleden, tenzij totaalschuld meer dan €200 beloopt; dit beleid is inmiddels ingetrokken; in het verleden zijn ook kleine restbedragen generiek oninbaar geleden.	meer regio's
Aanslagen en openstaande bedragen onder €50 werden in het verleden om redenen van doelmatigheid generiek oninbaar geleden.	meer regio's
Verscheidende eenmalige schoningsacties waarbij als criterium voor generiek oninbaar lijden is gebruikt het openstaande bedrag per belastingschuldige (minder dan €100 onderscheidenlijk €1000), het openstaande bedrag per aanslag (minder dan €50) of het feit dat de aanslag ambtshalve is opgelegd.	een regio
De mogelijkheid wordt opgehouden dat inningsposten door middel van verklaringen van onvermogen zijn weggeboekt.	een regio
Sinds een half jaar worden beslagopdrachten beneden €25 niet opgeleverd aan de deurwaarder en worden deze aanslagen na 3 maanden oninbaar geleden; teruggaven worden wel verrekend.	meer regio's
Restbedragen aan belasting en kosten worden tot en met €25 massaal oninbaar geleden.	meer regio's
Alle belastingaanslagen met een openstaand bedrag beneden €23 zijn standaard oninbaar geleden; daarnaast incidenteel als schonings actie oninbaar geleden tot €45.	meer regio's
Restbedragen beneden €25 worden na verzoek te betalen, generiek oninbaar geleden.	meer regio's
In gehele regio bij eenmalige schoningsactie oninbaar geleden beneden €23.	meer regio's
Bedragen beneden €25 worden generiek oninbaar geleden.	meer regio's
Per belastingschuldige blijven niet meer aanslagen Mrb openstaan dan in 3 jaar door een vordering ex art. 19 Invorderingswet kunnen worden geïnd; een restant wordt oninbaar geleden.	een regio
Van 1995 tot 1997 heeft in de winstfeer een schoningsactie plaatsgevonden met toestemming van de directeur; thans wordt niet meer generiek oninbaar geleden.	een regio
(Rest)bedragen onder €125 worden in de winstfeer oninbaar geleden, in de niet-winstfeer geldt een bedrag van €25.	meer regio's
In 1998 is bij grote ondernemingen besloten restbedragen kleiner dan f 1000 nog eenmaal aan te schrijven en vervolgens in beginsel oninbaar te lijden; deze praktijk is al enkele jaren geen gebruikelijk handelen meer.	een regio
In het verleden (1995, 1996, 2002) hebben schoningsacties plaatsgevonden met toestemming management; nu geen vormen meer van generiek oninbaar lijden.	meer regio's
In 2003 schoningsacties voor aanslagen Mrb.	meer regio's
Begin 2004 schoningsacties voor vooral aanslagen Mrb; de aanslagen zijn wel individueel beoordeeld.	meer regio's
Nu geen beleid meer om generiek oninbaar te lijden; daarvoor in een aantal gevallen voor €100 of minder; eind 2003 schoningsactie voor bedragen beneden €150.	meer regio's
Eind 2003 aantal aanslagen (met name Mrb) versneld oninbaar geleden; aanslagen zijn wel individueel gezien.	meer regio's
Voor de start van de regio zijn op de "oude" eenheden aanslagen niet actief ingevorderd (Mrb, Zfw, Vb, Waz); deze zijn in 2003 oninbaar geleden.	een regio
In 2003 een schoningsactie voor aanslagen minder dan €100, afgewikkeld in 2004 (regio).	meer regio

Omschrijving	Frequentie
In het verleden vond bij een van de "oude" eenheden jaarlijks een actie oninbaar lijden plaats m.b.t. aanslagen van meer dan één jaar oud (niet-winst); d.m.v. selectie werd de verhaalbaarheid van de schuld op aanslagniveau bezien.	een regio
Voor 2004 werden aanslagen minder dan € 45 en voor risicogroepen ook voor hogere bedragen al per post betekend; voor beslag was er dan geen rechtsgeldige titel, alleen voor loonvorderingen en oninbaar lijden (een kantoor).	een regio
Schoningsacties waarbij bedragen beneden €25 generiek oninbaar worden geleden.	meer regio's
Bedragen lager dan €45 zonder nader onderzoek oninbare post.	praktijk
Twee belastingregio's geven aan niet generiek oninbaar te lijden, evenals drie douaneregio's; in een douaneregio werden wel schoningsacties gehouden.	meer regio's

CATEGORIE 2: ONINBAAR LIJDEN I.V.M. AGRESSIEF GEDRAG/VRIJPLAATSEN

Omschrijving	Frequentie
In een beperkt aantal gevallen vindt oninbaar lijden plaats waar sprake is van een als vuurwapengevaarlijk bekend staande crimineel of woonwagenebewoner.	landelijke praktijk
Bij één persoon: "uit regelmatig bedreigingen, mag nooit en te nimmer op kantoor worden ontvangen".	situationeel
Er zijn aanslagen oninbaar geleden van agressieve belastingplichtigen en van woonwagenebewoners .	landelijke praktijk
Van twee posten is vastgesteld dat invordering achterwege blijft wegens dreigend geweld.	landelijke praktijk
Om ongewenst contact met agressieve klanten te voorkomen wordt bij voorkeur ingevorderd via loonvordering of derdenbeslag.	een regio
Het was kantoorbeleid niet in te vorderen bij illegale casino's en terughoudend in te vorderen bij prostitutie en woonwagencentra.	landelijke praktijk
In 2003 is drie keer oninbaar geleden bij woonwagenebewoners .	landelijke praktijk
Bij woonwagenebewoners is oninbaar geleden; ook bij vier criminelen.	landelijke praktijk
Bij diverse woonwagencentra werd niet alles ingevorderd.	landelijke praktijk
Het is praktijk dat oninbaar wordt geleden als gevreesd wordt voor situaties die gevaar opleveren voor ambtenaren; in 78 gevallen is oninbaar geleden op woonwagencentra.	landelijke praktijk
Terughoudend invorderingsbeleid bij een woonwagencentrum .	landelijke praktijk
In één geval is na bedreiging verkoop (executie) niet doorgezet.	landelijke praktijk
Terughoudend invorderingsbeleid bij woonwagencentra en coffeeshops .	landelijke praktijk
Bij agressie en vrijplaatsen vindt een risico-afweging plaats: financieel belang versus inzet politie; is het belang klein dan vindt oninbaar lijden plaats.	landelijke praktijk
Bij agressieve woonwagenebewoners vindt oninbaar lijden plaats.	landelijke praktijk
In de afgelopen 10 jaar is één keer een crimineel, waar de invordering Mrb met politiebijstand plaatsvond uit de beschrijving voor diverse belastingmiddelen gehaald; bij het Leger des Heils wordt bij dak- en thuislozen niet ingevorderd (geen verhaalsmogelijkheden).	een regio
In verband met zeer ernstige bedreigingen aangiften bewust laten verjaren.	een regio
Voor 2004 werd niet ingevorderd bij agressieve klanten en woonwagenebewoners .	landelijke praktijk

Omschrijving	Frequentie
Geen beslagleggingen bij woonwagenbewoners .	landelijke praktijk
Met betrekking tot woonwagencentra wordt indien mogelijk een loonvordering gelegd; verdere invorderingsmogelijkheden worden niet genomen.	landelijke praktijk
In een aantal gevallen is oninbaar geleden bij agressieve belastingschuldigen.	landelijke praktijk
Er is oninbaar geleden bij agressieve klanten of fiscale vrijplaatsen.	landelijke praktijk
Het was beleid om aanslagen ten laste van woonwagenbewoners, die niet door middel van een speciale actie ingevorderd worden, oninbaar te lijden	landelijke praktijk
Er is oninbaar geleden bij naheffingsaanslagen Bpm bij woonwagenbewoners .	een regio
Een zigeunerfamilie heeft diverse malen zeer ruime betalingsregelingen gekregen voor de Bpm en de Mrb. Politiek bekend. Jaren negentig.	enkel geval/enkele gevallen

CATEGORIE 3: ANDERE AFWIJKINGEN VAN DE LEIDRAAD INVORDERING

Omschrijving	Frequentie
Met psychisch verwarde katvanger is voor de Mrb de afspraak gemaakt over niet verder bemoeilijken indien hij verder geen kentekens op zijn naam zou zetten.	enkel geval/enkele gevallen
In 2003 en 2004 zijn enigszins in afwijking drie posten gesaneerd.	enkel geval/enkele gevallen
Uitstel van betaling en betalingsregelingen worden verleend zonder het eisen van zekerheid.	meer regio's
Schunal (schuldig nalaten) verklaringen blijven achterwege indien de oninbaar geleden aanslag ib minder beloopt dan €700.	Een regio
Uitstelregelingen zonder beslag langer dan 12 maanden komen geregeld voor (pas Leidraad aan).	meer regio's
Uitstelregelingen langer dan 12 maanden komen voor bij cumulatie van zakelijke aanslagen.	meer regio's
Tot 2004 werd binnen het mgo/mkbsegment veelal geen schunal aangemeld; vanaf 2004 is deze werkstroom wel goed belegd.	een regio
Koud saneren: oninbaar lijden i.p.v. wijzen op kwijtschelding.	meer regio's
Uitstel verlenen i.p.v. invulformulier verzoek uitstel van betaling versturen.	meer regio's
Kwijtschelden van € 9 kosten.	meer regio's
Een bedrijf bouwde een kermisattractie voor een ander land, maar kreeg problemen met de Belastingdienst. Het voorgenomen beslag op de attractie is toen niet gelegd omdat dit tot ergernis in dat andere land zou leiden. Politiek bekend. Jaren negentig.	enkel geval/enkele gevallen
In individuele gevallen (het betreft invordering) wordt geen invulformulier verzoek uitstel van betaling gezonden, terwijl er desondanks toch een beslissing wordt genomen op het verzoek om een betalingsregeling. Werkdrukvermindering.	praktijk
Met eigenaar van verpachte roerende zaken is de afspraak gemaakt dat in geval bodembeslag zal worden gelegd op de zaken, deze zaken tegen betaling van de executiewaarde zullen worden "teruggeleverd" aan de eigenaar.	enkel geval/enkele gevallen
Invorderingsakkoord waarbij ook landingsrechten in een bepaald buitenland een rol speelden. In 1992. Politiek bekend.	enkel geval/enkele gevallen

Omschrijving	Frequentie
Loonvorderingen lopen niet langer dan een jaar; dan oninbare post (i.v.m. uiteindelijk gebrek aan verhaalsobject).	praktijk
Afspraak met bedrijf waarbij na politieke druk vanuit de betrokken regio gedeeltelijke kwijtschelding van belastingschulden is verleend om bedrijf te laten voort bestaan. Politiek bekend. Halverwege jaren negentig.	enkel geval/enkele gevallen
Bij een ballonvaart project is na druk van een ander departement tot twee maal toe uitstel van betaling verleend terwijl er volgens de voorschriften geen reden voor was. Politiek bekend. Druk vanuit ander ministerie. In 1996.	enkel geval/enkele gevallen
Afspraak met autoreparatiebedrijf: streep onder het verleden. Verhaalsmogelijkheden diepgaand onderzocht, blijken er niet te zijn.	praktijk
Dreiging van aansprakelijkstelling wordt afgekocht met een vaststellingsovereenkomst. Formeel staan de verhaalsmogelijkheden los van de aansprakelijkheidsstelling. Een variant op gevallen waarbij de heffing wordt afgestemd op de invorderingsmogelijkheden.	enkel geval/enkele gevallen
In een douanezaak is meegewerkt aan het failliet laten gaan van een BV en het accepteren van hetzelfde bedrijf in een nieuwe BV. Daardoor werd een aanslag materieel oninbaar. In de zaak zijn wel de eigen middelen aan Brussel afgedragen.	enkel geval/enkele gevallen
Een enkele maal is kwijtschelding van fiscale boetes verleend aan een buitenlandse diplomatieke vertegenwoordiging zonder dat dit voldeed aan de regels uit de Leidraad invordering. Politiek bekend.	enkel geval/enkele gevallen